پەیڕەو پرۆگرامی پێشنیار کراو بۆ کۆنگرەی دووەمی یەکێتیی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری کوردستان

هەولێر /2023

پەیڕەو و پرۆگرامی یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری

لە هەرێمی کوردستان/ عیراق

ماددەی یەکەم:-

ناو: یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری لە هەرێمی کوردستان - عێراق

ماددەی دووەم:-

پێناسەی یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاریی:

یەکێتیەکی نا حکومی مەدەنی پیشەیی سەربەخۆیە و کەسایەتیەکی ئیعتیباری و سەربەخۆی دارایی و کارگێری هەیە و مافی خاوەندارێتی مولکی گوازراوە و نەگوازراوەی هەیە ومافی بەرزکردنەوەی داواکاری هەیە و دەتوانێت پارێزەرێك یان زیاتر بکاتە بریکاری خۆی بۆ بەدوا داچون و راپەراندنی ئیش و کارەکانی تایبەت بەم یەکێتیە لە دادگا و تەواوی فەرمانگە و دامودەزگاکان ، ئەم یەکێتیە کار دەکات لە پێناو بەدیهێنان و بەرزکردنەوەی ئاستی گەشت و گوزار و خزماتگوزاری و فرۆکەوانی و پێشکەش کردنی ئاسانکاری و رینمایی بۆ گەشتیاران لە سەر ئاستی ناوخۆی کوردستان و عیراقی فیدڕاڵ و دەرەوەی وڵات بەم شێوەیەی خوارەوە:

آ- لە سەرئاستی هەرێمی کوردستان : یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری کار دەکات بۆ داکۆکیکردن و پاڵپشتی کۆمپانیاکانی گەشتیاری و فڕۆکەوانی مۆڵەت پێدراو لەلایەن حکومەتی هەرێمی کوردستان و تەواوی کارمەندانی ئەم کەرتە و هەماهەنگ دەبێت لەگەڵ لایەنە پەیوەندارەکانی حکومەتی هەرێم بۆ پاراستنی ماف و بەرژەوەندییەکانی کۆمپانیاکانی گەشتیاری و فڕۆکەوانی لە کوردستان بە پێ یاسا و ڕێنماییەکانی بەرکار لە کوردستان.

ب- لە سەر ئاستی عێراقی فیدڕاڵ : یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری هەماهەنگی دەکات لەگەڵ هەموو پارێزگاکانی عیراق و تەواوی دام و دەزگاکانی حکومەتی فیدراڵ و ریکخراوە ناحکومیەکان لە پیناو پیشوەچونی کەرتی گەشت و گوزار لە ئاستی عیراق و هەریمی کوردستان بە تایبەتی.

ج – لە سەرئاستی دەرەوەی وڵات : یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری هەماهەنگی دەکات لەگەڵ کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری و ریکخراوەکانی تایبەت لەم بوارە لە وڵاتانی عەرەبی و نێودەوڵەتی بەمەبەستی پێشخستنی بواری گەشتیاری و فڕۆکەوانی لە کوردستان و لە هەر پیشوەچونیك ئاگاداری لایەنی پەیوەندیدار دەکات .

ماددەی سێیەم:

لۆگۆی تایبەت بە یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری بەم شێوەیەی خوارە شیکاری بۆ دەکرێت:

ا: پیتەکانی لۆگۆ بە زمانی ئینگلیزی (KTAU) کە کورتکراوەیە بۆ (KURDISTAN TOURISM &AVIATION UNION)

کە بە زمانی عەرەبی دەبێتە:

(إتحاد شركات الطيران و السياحة في كردستان)

ب. ڕەنگەکانی لۆگۆ :

- ڕەنگی شین هێمایە بۆ پانتایی کراوەو ئومێد لە هەمان کات هێمایە بۆ گەشتیاری.

- ڕەنگی پرتەقالی هێمایە بۆ باوەڕ بە خۆبوون و لە شێوەی باڵەکانی فڕۆکەیە کە هێمایە بۆ فرۆکەوانی.

یەکێتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری کوردستان
أتحاد شركات الطيران و السياحة كوردستان
KURDISTAN TOURISM & AVIATION UNION
KTAU

<u>ماددەی چوارەم:</u>

بارەگای سەرەکی یەکێتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری لە هەرێمی کوردستان/عیراق لە شاری هەولێری پایتەخت دەبێت و مافی کردنەوەی لقی دیکەی هەیە لە تەواوی پارێزگا و ئیدارە سەربەخۆکانی هەرێمی کوردستان .

<u>ماددەی پێنجەم:</u> ئامانجەکانی یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری

ئامانجەکانی یەکێتی کۆمانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری بریتی یە لە پەرەپێدانی توانای کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری کوردستان و برەودان بەکەرتی گەشتیاری و فڕۆکەوانی و پاراستن و داکۆکیکردن لە بەرژەوەندی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری مۆڵەت پێدراو لە هەریمی کوردستان.

<u>ماددەی شەشەم:</u> ئەرکی یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری

یەکێتیی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری لە هەریمی کوردستان ئەم ئەرکانەی خوارەوە دەگریتە ئەستۆ:

١- داکۆکی کردن و پاراستنی ماف و بەرژەوەندی تەواوی ئەندامانی .

٢- هەماهەنگی کردنی لەگەڵ لایەنەکانی حکومی و نا حکومییە پەیوەندارەکان.

٣- کاردەکات بۆ پتەو کردن و دروستکردنی پەیوەندی لە نێوان کۆمپانیاکانی کەرتی فرۆکەوانی و گەشتیارییەکانی هەریمی کوردستان لەگەڵ رێکخراوە جیهانیەکانی مەدەنی وەکو (ICAO, WTO , WTTC , WTAT ,IATA) بەمەبەستی سود وەرگرتن لە توانا و شارەزایی و ئەزموونی ئەم رێکخراوانەی تایبەتن بە بواری گەشتیاری و فرۆکەوانی لە ئاستی نێودەوڵەتی ولاتانی جیهان بۆ بەرەوپێشبردن و پەرەپێدانی تواناکانی کەرتی فرۆکەوانی و گەشتیاری لە هەریمی کوردستان.

٤- هاوکاری کردن بۆ وەرگرتنی ڤیزەی گەشتیاری بۆ کۆمپانیاکانی گەشتیاری بە هەماهەنگی لەگەڵ لایەنی پەیوەندی دار لە پێناو زیادکردنی گەشتی فرۆکەوانی بۆ هەریمی کوردستان و زیاد کردنی ریژەی گەشتیاران.

٥- ئامادەکردنی توێژینەوەو راسپاردە بۆ لایەنی پەیوەندیدار لە دەسەڵاتی یاسا دانان و جیبەجیکردن بۆ ئەو پرسانەی سیفەتی گەشتیارییان هەیە لە پیناو ئاسانکاری زیاتر و پاراستنی ماف و دیاریکردنی بەرپرسیارەتی هەموو لایەنەکان.

6- رەخساندنی کەشێکی لەبار و ئاسانکاری کردن بۆ کارکردنی کۆمپانیاکانی گەشتیاری و فڕۆکەوانی لە هەریمی کوردستان.

٧- كردنەوەی خولی مەشق و پارمەتیدانی ئەوکەسانەی لە بواری فرۆکەوانی و گەشتیاری و فرۆشتنی بلیتی فرۆکەوانی کار دەکەن یاخود بە نیازن بینە ئەو کەرتە بۆ ئەوەی بتوانن ببن بە کەسانی شارەزا لە بواری بە بازار کردنی گەشتیاری.

٨- پێدان و پەسەندکردنی بروانامەی کارکردنی پیشەیی گەشتیاری.

٩- چاودێری کردنی هەموو کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری و بلیتی فرۆکەوانی .

10- یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری بە ئەرکی خۆی دەزانی لە کاتی پیویست نووسراو و پشتیوانی ئاراستەی سەرجەم بالیۆزخانە و کونسولخانەکان و هەرلایەنیکی دیکە بکات بۆپشتیوانی ئەندامانی.

١١- بەشداری پێکردنی ڕێبەرەکانی گەشتیاری لە خولی تایبەت و زیاتر شارەزایی کردنیان لە کاری گەشتیاری.

12- هاندانی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری لە کوردستان بۆ پەرەپێدانی کەرتی فرۆکەوانی و گەشتیاری و ئاراستە کردنیان بۆ هەولدان تا بتوانین هەرێمی کورستان لەسەر نەخشەی پیشەسازی گەشتیاری دابنێین.

13- ڕەخساندنی دەرفەتی کارکردن بۆ دەرچووانی بەشی گەشتیاری لە زانکۆ و پەیمانگای گەشتیاری وفرۆکەوانی لە هەرێمی کوردستان.

14- چالاککردنی جموجۆلی گەشتکردن لە نێوان کوردستان و وڵاتان بە شێوەی دوو لایەنە.

15- هەوڵدان بۆ کەمکردنەوەی باج و رسومات لەسەر کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری بە هاوکاری لایەنە پەیوەندارەکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان تا نەبیتە بارگرانی لەسەر گەشتیاران.

16- بەشداریکردن لە کۆربەند و چالاکیە فرۆکەوانی و پێشانگا گەشتیارییە نێودەوڵەتیەکان لە ناوەو دەرەوەی وڵات و ئەنجامدانی کۆربەند و پێشانگا و چالاکی گەشتیاری لە کوردستان.

ماددەی حەوتەم: ئەندامیتی

شێوازی ئەندامیتی لە یەکێتیی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری دوو جۆرە:

آ- ئەندامی کارا: ئەو ئەندامانەن کە خاوەن (کۆمپانیا، بنکەی گەشتیاری، نوسینگەی فرۆکەوانی و بەرێوبەری ڕێپێدراوی کۆمپانیاکانن).

مەرجەکانی ئەندامێتی کارا:

1- دەبێت ئەندام بە رەگەز عێراقی بێت.

2- دەبێت دانیشتووی هەرێمی کوردستان – عێراق بێت.

3- تەمەنی لە ١٨ سال کەمتر نەبێت ئەهلیەتی یاسایی هەبێت.

4- بەرێوەبەری لقی هەر کۆمپانیایەکی عیراقی یان بیانی دەتوانیت ببێت بە ئەندام لەم یەکێتیەدا بە مەرجێك مۆلەتی کردنەوەی لقی کۆمپانیای لە هەرێمی کوردستان وەرگرتبیت و بە نەمانی لقی کۆمپانیاکە مافی ئەندامێتی لیوەردەگیرێتەوە و هەربیانیێك کە کۆمپانیای گەشتیاری یان فرۆکەوانی یان نوسینگەی فرۆکەوانی لە کوردستان دامەزراندبێ مافی بە ئەندام بونی هەیە.

5- پابەند بێت بە پەیرەو و پرۆگرامی یەکێتی.

6- هیچ پێشینەیەکی سزای قورس ولە کەدار و بەدرەوشتی نەبێت.

7- ئەو کۆمپانیایەی ئارەزووی ئەندامێتی لە یەکێتی هەیە دەبێت بە گوێرەی یاسا دامەزراو بێت و مۆڵەتی کارکردنی لە لایەن حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە پێدرابێت.

8- هەر خاوەن کۆمپانیایەکی ئەندام لە یەکێتی نابێت کەمتر لە (4) چوار ساڵی هەبێت لە ئەندامێتی یەکێتی بۆ بەشداریکردن لە خۆپاڵاوتن لە هەڵبژاردن.

******مافەکانی ئەندامی کارا:**

1- مافی ڕەخنەگرتن و ڕادەربڕین و پێشنیارکردنی هەیە.
2- مافی بەشداری کردنی لە کۆبونەوەکان هەیە.
3- مافی خۆپاڵاوتن بۆ دەستەی کارگێری هەیە دوای (4) ساڵ بەسەر ئەندام بوونی لە یەکێتی.

******نەمانی ئەندامیەتی ئەندامی کارا:**

1- لەسەر داوای خۆی دوای 30 ڕۆژ.
2- لە پەیڕەو و پرۆگرام و ئامانجەکانی یەکێتی لایدا بێت.
3- لەدەست دانی ئەهلیەتی یاسایی.
4- لە سێ (3) کۆبوونەوەی یەک لە دوای یەکی یەکێتی بەبێ هۆکار بەشدار نەبێت.
5- بکەوێتە لیستی ڕەشەوە یان هەڵبوەشێتەوە.
6- بە گیانلەدەستدانی.

ب. ئەندامی (ناکارا):

ئەو ئەندامانەن کە لە کۆمپانیکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری کار دەکەن واتە (کارمەند) و لە ماف و ئەرکدا جیاوازن لەگەڵ ئەندامی کارا.

******مافەکانی ئەندامی (ناکارا):**

1- مافی بەشداریکردنی خولی پیشەیی و وۆرکشۆپی هەیە.
2- لە کاتی بوونی هەر کێشەو گیروگرفتێک لە شوێنی کارەکەی، یەکێتی وەک ئەرکێک بەبێ لایەنانە هەڵدەستێت بە چارەسەر کردنی کێشەکە.
3- مافی بەشداریکردن و خۆ پاڵاوتنی نیە .

******ئەرکەکانی ئەندامی (ناکارا):**

1- پابەندبوون بە پەیڕەو و پرۆگرامی یەکێتی.
2- پێدانی ئابوونەی هاتنە ناو یەکێتیەکە.
3- پێدانی ئابوونەی ساڵانە بۆ نوێکردنەوەی ناسنامەی یەکێتی.

****** نەمانی ئەندامیەتی ئەندامی ناکارا:**

1- لەسەر داوای خۆی دوای 30 ڕۆژ.
2- لە پەیڕەو و پرۆگرام و ئامانجەکانی یەکێتی لایدابێت.
3- لە دەستدانی ئەهلیەتی یاسایی.

4- ئەگەر هاتوو ئەندامی ناکارا لە کاتی کارکردن تووشی ڕووداوێک یان کێشەیەک بوو کە کاردانەوەی درێژخایەنی هەبێت بۆ سەری ئەوا دەبێت یەکێتی بە هاوکاری خاوەن کارەکەی لە بارمەتی ماددی و مەعنەوی گونجاو بۆ کاتێکی نادیار بە پێی پێویست هاوکاری بکرێت.

ماددەی هەشتەم:

شێوەکانی لەدەستدانی ئەندامیەتی لە یەکێتی:

1- دەستەی لق بڕیار دەدات بە لە دەست دانی ئەندامیەتی ئەندامێک دوای پەسەندکردنی لەلایەن دەستەی بالا.
2- پابەند نەبوون بە بڕیارەکانی یەکێتی.
3- پابەندنەبوون بە چالاکیەکانی یەکێتی.
4- ڕانەگرتنی ناو و پێگەی یەکێتی و ئەنجامدانی چالاکی یەکلایەنانە و بەبی گەڕانەوە بۆ دەستەی بالا.
5- شکست هێنان لە کارەکان و بێتوانایی و بێباکی.
6- سەپاندنی سزایەکی تاوانکاری بەسەریدا.
7- هەر ئەندامێک لە دەرەوەی یەکێتی کۆڕو کۆبونەوە ئەنجام بدات بە ناوی یەکێتیەکە و بە بێ ئاگاداری یەکێتی، دەستەی باڵا مافی وەرگرتنەوەی ئەندامیەتی هەیە لەو ئەندامەی کە پێشێلی پەیڕەوی یەکێتی کردووە.

ماددەی نۆیەم:

داواکاری بوون بە ئەندام بە گوێرەی فۆڕمێک دەبێت کە پێشوەخت یەکێتی ئامادەی دەکات بۆ ئەم مەبەستە:

1- کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی.
2- کۆمپانیاکانی گەشت و گوزار.
3- کۆمپانیاکانی خزمەتگوزاری فڕۆکەوانی.
4- کۆمپانیاکانی بلیتی فڕۆکەوانی.
5- نووسینگەکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری.
6- کۆمپانیای یاخود نووسینگەی بەبازارکردنی گەشتیاری.
7- کارمەندانی بواری گەشتیاری و فڕۆکەوانی.
8- خاوەن بنکەکانی گەشتیاری.
9- بریکاری گەشتیاری

ماددەی دەیەم:-

هەیکەلی یەکێتی

(سەرۆک - جێگری سەرۆک – دەستەی بالا – لق لە پاریزگاکان و ئیدارە سەربەخۆکان)

أ - سەرۆکی یەکێتی/ بە دەنگدانی ئاشکرا لەلایەن ئەندامانی دەستەی بالا هەڵدەبژێردرێت.

سەرۆکی یەکێتیی ئەم دەسەڵاتانەی خوارەوەی دەبێت :

1- نوێنەرایەتی یەکێتی دەکات لە بەردەم دەزگا فەرمی و نافەرمییەکان.
2- سەرپەرشتی کۆبوونەوەی دەستەی بالا دەکات.
3- واژوو لەسەر گشت نووسراوەکان دەکات.
4- نوێنەرایەتی یەکێتی دەکات لە چالاکییە جیاوازەکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری .

ب- جێگری سەرۆکی یەکێتی/ بە دەنگدانی ئاشکرا لەلایەن ئەندامانی دەستەی بالا هەڵدەبژێردرێت.

لە کاتی مۆڵەت و ئامادە نەبوونی سەرۆکی یەکێتیەکە و بە ڕەزامەندی سەرۆک یان دەستەی بالا هەمان دەسەڵاتەکانی سەرۆکی دەبێت.

ج- دەستەی بالا :-

1. بەرزترین دەسەڵاتە لە ناو یەکێتیەکە، کە پێکیک دێت لە 9 ئەندامی سەرەکی و 2 ئەندامی یەدەگی هەڵبژێردراوی کۆنگرەی یەکێتی کە دواتر سەرۆك و جیگری سەرۆك لە نێو خۆیان هەڵدەبژێرن.
2. دەستەی بالا بە شیوەی مانگانە جارێك یان لە کاتی پیویست کۆبوونەوەی خۆی ئەنجام دەدات.
3. دەستەی بالا دەسەلاتی رەهای بەرێوەبردن و سەرپەرشتی ئەم یەکێتیەی هەیە و هەڵدەستێ بە ڕاپەراندنی ئیش و کارەکانی یەکێتیەکە و جێبەجێ کردنی پەیڕە و پرۆگرامی یەکێتی.
4. دەستەی باڵ هەر 3 مانگ جارێك بە شێوەی دەوری کۆبونەوەی فراوان ئەنجام دەدا بە ئامادەبوونی سەرۆکی لقەکان لە پاریزگا و ئیدارە سەربەخۆکان.
5. وەرگرتن و دەرکردنی ئەندام بە 2/3 ی دەنگ.
6. دانانی میزانیەی ساڵانەی یەکێتی.
7. پێداچوونەوە و هەڵسەنگاندنی کاروچالاکیەکانی یەکێتی لە ماوەی ساڵی ڕابردوو.
8. دانانی بەرنامەی کاروچالاکی یەکێتی بۆ ماوەی ساڵێک.
9. گشت بڕیارەکانی دەستەی کارگێری بە بڕیار دەبێت.
10. بە 2/3 دەنگەکان بۆی هەیە لیژنە پێک بهێنێ بۆ هەر گیروگرفتێکی ناوخۆی یەکێتی.
11. مافی هەیە لێپێچینەوەو لێپرسینەوە بکات لەگەڵ گشت ئەندامانی یەکێتی.
12. بەڕێوەبردنی کاروبارە کارگێری و داراییەکانی یەکێتی بەگوێرەی ئەحکامی ئەو سیستەم و ڕێنماییانەی دانراون و دادەنرێن بۆ ئەم مەبەستە.
13. ئامادەکردنی ڕاپۆرتی نیوساڵەی ژمێریاری کۆتایی تایبەت بە ماوەی ڕابردوو.
14. ئامادەکردنی پرۆژەی خەمڵێندراو بۆ ساڵی نوێ.
15. دەرکردنی ڕێنمایی دارایی و کارگێری پێویست بۆ کاری یەکێتی.. وەک ڕێنمایی پەیوەندیدار بە دامەزراندنی فەرمانبەران و دیاری کردنی مافەکانیان و وەرگرتنی ئیجرائاتی تەمیکردن دەرهەقیان.
16. ئەمین سندوق تۆمارەکانی دارایی بۆ هەموو قەواڵەکانی دارایی تایبەت بە یەکێتی ڕێکدەخات بە گوێرەی ئوسولی ژمێریاری و لەگەڵ سەرۆک واژوو لەسەر مامەڵەکان دەکەن و بەرپرس دەبن لێی لە کاتی ووردبینی کردنی پەڕاوەکان.

د- لقەکان :

1. یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری لە تەواوی پاریزگا و ئیدارە سەربەخۆکان لق دەکاتەوە.
2. هەر لقیك پیك دیت لە سەرۆکی لق و جیگر و 3 ئەندام بۆ بەریوەبردن.
3. هەلبژاردنی سەرۆکی لق و جیگری لق و 3 ئەندام لە لایەن دەستەی بالا دەبیت.
4. سەرپەرشتی کار و ئەکەکانی پاریزگا یان ئیدارە سەربەخۆکان دەکات.

ماددەی یازدەم:

مەرجەکانی لە دەستدانی ئەندامێتی لە دەستەی بالا :

بە هەبوونی یەکێك لەم خاڵانەی خوارەوە ئەندامێتی لە دەستەی بالا لە دەستدەدات:

1- لە سێ کۆبوونەوەی دەستە ئامادە نەبێت بەبێ هیچ هۆکارێکی گونجاو و دروست.
2- پابەند نەبوون بە بریارەکان و ڕێنمایی دەستەی بالا.
3- کۆچی دوایی و پەک کەوتنی تەواو.
4- ئەنجامدانی چالاکی نەگونجاو لەگەڵ ئامانج و پەیڕەوی یەکێتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری.
5- سەپاندنی سزایەکی یاسایی شەرەف و ناوبانگ شکێن.
6- لە هەموو ئەو برگانەی سەرەوە دەستەی بالا کۆدەبێتەوە و بریاری کێشانەوەی ئەو ئەندامە دەدات کە یەکێک یان زیاتر لە برگەکان دەیگرێتەوە.

مادەی دوازدەم:-

تۆمارەکان

ئەم تۆمارانەی لای خوارەوە بە مەرجێک لەلایەن فەرمانگەی دادنووس (تصديق) واتا پەسەند بکرێت.

أ - تۆماری بڕیار و کۆنووسی کۆبوونەوەکان.

ب - تۆماری چالاکی پرۆژەکان.

ج- تۆماری ژمێریاری.

د- تۆماری هاتوو و رۆیشتوو.

دەبێت یەکێتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری ئەم پەڕاوگانەش ئامادە بکات و پەسندی بکات بە پێی ڕێنماییەکان:

1- پەڕاوگی ئەندامیەتی تیایدا ناوی هەموو ئەندامەکان و پێناسەی تەواویانی تێدا تۆمار دەکرێت.
2- پەڕاوگەی مەحزەرەکان. تیایدا هەموو مەحزەری کۆبوونەوەکانی دەستەی کەرگێری و بڕیارەکانی دەنووسرێت.

٣- پەڕاوگەی داهات کە سەرجەم داهاتەکان بە زانیاری تەواوەوە تیایدا دەنووسرێت

٤- پەڕاوگەی خەرجی کە تیایدا سەرجەم خەرجیەکانی یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری بە زانیاری تەواوەوە دەنوسرێت

ئەم پەڕاوگانە لەلایەن سکرتێر و ئەمین سندوقەوە پێشکەش بە ئەنجومەنی کارگێری و دەستەی گشتی یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری دەکەن بۆ پشکنین و پیاچونەوە و پشتگیری کردنیان . دواتر ئەو پەڕاوگانە پێشکەش بە لایەنی پەیوەندیدار دەکریت بە پێی یاسای یەکێتی.

ماددەی سێزدە:-

سزاکان : سزاکان لە ناو یەکێتیی کۆمپانیکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری بەم ریزبەندییە دەبێت:

ا- ئاگادارکردنەوە

ب- سڕکردن

ج- دەرکردن

ماددەی چواردە:-

هەڵوەشاندنەوە و هەڵبژاردن :

هەڵوەشاندنەوەو هەڵبژاردنی یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی گەشتیاری بەم دوو ڕێگایە دەبێت :

1- هەڵوەشاندنەوەی یەکێتی بە زۆرینەی دەنگەکان (٢ لەسەر٣) ی دەستەی بالا دەبیت و لە کاتی هەڵوەشانەوەش گشت کەل و پەل و هەر برەپارەیەك کە هەبیت بۆ یەکێتیەکی تر یان هەر ریکخراویکی تری هاوپیشە دەبێت بە رەزامەندی دەستەی بالا.

2- پرۆسەی هەڵبژاردن :

ا- هەڵبژاردنی دەستەی بالا لە لایەن ئەندامانی کۆنگرەوە بە شیوەیەکی راستەوخۆدەبیت.

ب- دوای کۆنگرە سەرۆکی لق و جیگر و 3 ئەندامی لق لەلایەن دەستەی بالا هەلدەبژیردریت.

ماددەی پازدە:-

نوێنەرانی ئەم لایەنانەی حکومەتی هەرێم (گەشت و گوزار و ناوخۆ و گواستنەوە لە هەریمی کوردستان) بە سیفەتی چاودێر لە هەلبژاردنی گشتی ئامادە دەبن.

مادەی شازدە:-

أ - کۆبوونەوەی نائاسایی دەستەی بالا لەسەر داخوازی نیوەی زیاتری ئەندامانی دەستەی بالا دەبەسترێت.

ب - ئەو بریارانەی لە کۆبوونەوە نائاساییەکان دەردەچێت وەک ئەو بریارانەن کە لە کۆبوونەوە ئاساییەکان دەردەچن.

مادەی حەڤدە:-

دەستەی بالا لە کۆبوونەوەی سالانەی ئاساییەکانی دا ئەم ئەرک و دەسەلاتانە لە ئەستۆ دەگرێت:

أ - تاووتوێکردنی ڕاپۆرتی نیو سالەی دەستەی بالا.

ب - پەسەندکردنی پلانی کارکردن بۆ ماوەی داهاتوو.

ج- پەسەنکردنی ژمێریاری کۆتایی و بریاردان لەسەر پرۆژەی خەمڵێنراوی ماوەی داهاتوو.

د- ووردبینی خەرجیەکان.

و- ماوەی ئەندامێتی دەستەی بالا (چوار) سال دەبێت.

ز- دەستەی باڵای هەڵبژێردراو لە یەکەم کۆبوونەوەیدا بە دەنگدانی ئاشکرا ئەرکەکان بەسەر ئەندامانـدا دابەش دەکات.

ح- بە ئامادەبوونی 3/2 ی ئەندامانی دەستەی باڵا نیساب تەواو دەبێت ... وە ئەگەر نیساب تەواو نەبوو لەو کۆبوونەوەیەدا ئەوا کۆبوونەوەکە بۆ ماوەی یەک هەفتە دوا دەخرێت و ئەوسا ژمارەی ئامادەبووان هەرچەندێک بێت بە نیسابی تەواو هەژمار دەکریت. لەم حاڵەتەشدا ئامادەبوان هەموو دەسەلاتیکی لەم پەیڕەوەدا هاتووە دەیانبێت جگە لە (هەڵوەشاندنەوەی یەکێتی) .

ماددەی هەژدە:-

یەکێتی ئەم ڕەسمانە لە ئەندامانی وەردەگرێت و بە پێی پسووڵە مافی خەرج کردنی هەیە:-

1- 200.000 هەزار دینار رەسمی هاتنەڕیز بۆ یەکەم جار بۆ یەکێتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری بۆ کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی(Airline).

2- 150.000 هەزار دینار رەسمی هاتنەڕێز بۆ یەکەم جار بۆ یەکێتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری بۆ کۆمپانیاکانی گەشتیاری (گەشتوگوزار، بنکە گەشتیاریەکان، بلیتی فڕۆکەوانی).

3- 100.000 هەزار دینار رەسمی هاتنەڕیز بۆ یەکەم جار بۆ یەکێتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری بۆ نووسینگەکان (نوسینگەکانی گەشتوگوزار، بلیتی فرۆکەوانی، بریکارەکان).

4- 150.000 هەزار دینار رەسمی نوێکردنەوەی ساڵانەی بۆ یەکێتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری بۆ کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی (Airline)

5- 100.000 هەزار دینار رەسمی نوێکردنەوەی ساڵانەی بۆ یەکێتی کۆمپانیاکانی فڕۆکەوانی و گەشتیاری بۆ کۆمپانیاکانی گەشتیاری(گەشتوگوزار، بنکە گەشتیاریەکان، بلیتی فڕۆکەوانی).

6- 75.000 هەزار دینار رەسمی نوێکردنەوەی ساڵانەی بۆ یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری بۆ نوسینگەکان (نوسینگەکانی گەشتوگوزار، بلیتی فرۆکەوانی، بریکارەکان).

7- 50.000 هەزار دینار رەسمی نوێکردنەوەی ساڵانەی بۆ یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیاری بۆ ئەندامانی بەشداربووی ئاسایی (ناکارا).

8- هەر کۆمپانیایاک داوای نووسراو بکات بۆ هەر دام و دەزگایەک بڕێک رسوماتی لێ وەردەگیرێت کە برەکەی(25.000) بیست و پێنج هەزار دینارە بۆ نووسراو بۆ ناوخۆی هەرێم ، وە بڕی (50.000) پەنجا هەزار بۆ دەرەوەی هەرێمی کوردستان .

مادەی نۆزدە:-

دارایی و داهاتی یەکێتی لەم سەرچاوانەی خوارەوە پێکدێت.

- رەسمەکانی هاتنەڕیز و بەشداری ساڵانە (ئابوونە) .

- قازانجەکانی وەبەرهەمهێنانی دارایی یەکێتی.

- داهاتی کردنەوەی خولی پیشەیی و مەشقپێکردن کە ئەنجام دەدریت.

- داهات لە بلاوکراوە و چاپەمەنیەکان.

- هەر داهاتیکی دیکە کەوا لە لایەن حکومەتی هەریم یان حکومەتی فیدرال و یان هەر ریکخراو و لایەنی دیکەی ناوخۆ و بیانی پێشکەش بکرێت.

- ئەو داهاتەی بە بزاڤ و چالاکی خۆی بەدەستی دەهێنێت.

- گشتی دارایی یەکێتی لەلایەن دیوانی چاودێری دارایی حکومەتی هەرێمی کوردستان ووردبینی دەکرێت.

تێبینی :

- ووشەی (یەکیتیی) مەبەستمان (یەکیتیی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیارییە لە کوردستان) .

- ووشەی (کوردستان) مەبەستمان سنووری جوگرافی هەریمی کوردستانی عیراقە .

- ووشەی (سەرۆك) مەبەست لێی (سەرۆکی یەکێتی کۆمپانیاکانی فرۆکەوانی و گەشتیارییە) .